

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 243/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. D., T., zastúpenej advokátom JUDr. M. P., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Trenčín z 10. mája 2005 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 2005/00229, rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne z 2. marca 2006 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Sp 4/2005 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ-o-KS 51/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2008 doručená sťažnosť A. D., T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu T. (ďalej len „obvodný pozemkový úrad“) z 10. mája 2005 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 2005/00229, rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 2. marca 2006 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Sp 4/2005 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 27. apríla 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sž-o-KS 51/2006.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obvodný pozemkový úrad rozhodnutím č. k. 2005/00229-003 z 10. mája 2005 konštatoval, že sťažovateľka nespĺňa podmienky uvedené v § 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o navrátení vlastníctva k pozemkom“) na vrátenie vlastníctva alebo na priznanie práva na náhradu za pôvodný podiel na vlastníctve pozemkov v katastrálnom území Z.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala sťažovateľka opravný prostriedok, o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 19 Sp 4/2005-20 z 2. marca 2006 rozhodol tak, že rozhodnutie obvodného pozemkového úradu potvrdil.

Následne sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala odvolanie, pričom najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu rozsudkom z 27. apríla 2007 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sž-o-KS 51/2006 potvrdil. Dôvodom takéhoto rozhodnutia najvyššieho súdu bolo zistenie, že sťažovateľka *„nesplnila základnú podmienku reštitučného konania uvedenú v § 1 zák. č. 503/2003 Z. z., že nárokované pozemky, resp. spoluvlastnícke podiely k nim, neboli žiadateľom vydané podľa osobitného predpisu, ktorým je v danom prípade zák. č. 229/1991 Zb.“*

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu uviedla, že *„nemala možnosť sa o majetok prihlásiť, nakoľko táto skutočnosť bola vyhlásená len v miestnom rozhlase. Má za to, že jej právo vlastníť majetok jej týmto bolo odňaté.“*

Citujúc ustanovenie § 30 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) sťažovateľka namietala, že v konaniach všeobecných súdov mala byť poučená o možnosti žiadať o ustanovenie advokáta. Keďže sa tak nestalo, zastupoval ju len jej manžel - „starý človek“. Sťažovateľka zastáva názor, že „ustanovenie advokáta bolo nepochybne potrebné na ochranu jej záujmov v spore“ a konajúce súdy si poučovaciu povinnosť nespĺnili, čo malo podľa nej za následok, „že oba súdy jej ... odopreli možnosť konať“.

Podľa sťažovateľky konaním obvodného pozemkového úradu, krajského súdu i najvyššieho súdu „došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie ..., pretože jej odňali možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu jedného zo základných princípov fungovania právneho štátu, ktorý tvorí nevyhnutný predpoklad reálneho uplatnenia všetkých ostatných základných práv a slobôd“. V dôsledku toho došlo aj k porušeniu základného práva vlastníť majetok, keďže „v predmetnom prípade bola sťažovateľka zbavená možnosti nadobudnúť vlastníctvo a odňatiu možnosti sťažovateľke konať pred súdom zároveň zodpovedá porušenie jej práva na rovnakú ochranu vlastníckeho práva všetkých vlastníkov“.

Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19 Sp 4/2005 a v konaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 5 Sž-o-KS 51/2006 bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 19 Sp 4/2005-20 zo dňa 02.03.2006 ako aj rozsudkom NS SR, č. k. 5 Sž-o-KS 51/2006 zo dňa 27.04.2007.

Základné právo sťažovateľ vlastníť majetok a práva na jeho ochranu podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy, v konaní vedenom na Obvodnom pozemkovom úrade v T., bolo porušené rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v T. zo dňa 10.05.2005, v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19 Sp 4/2005 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 02.03.2006 a v konaní na Najvyššom súde SR, č. k. 5 Sž-o-KS 51/2006 bolo porušené rozsudkom NS SR zo dňa 27.04.2007.

Rozsudok NS SR, č. k. 5 Sž-o-KS 51/2006 zo dňa 27.04.2007 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Proti napadnutému rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu mala sťažovateľka možnosť podať opravný prostriedok, ktorú aj využila. O opravnom prostriedku rozhodoval krajský súd, pričom táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie sťažovateľkou označených práv postupom a rozhodnutím obvodného pozemkového úradu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj pokiaľ ide o právomoc na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu z pohľadu možného porušenia sťažovateľkou označených práv. V správnom súdnictve Občiansky súdny poriadok umožňuje podať proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, preto existuje iný súd (najvyšší súd), ktorý v okolnostiach sťažovateľkinho prípadu mal právomoc poskytnúť jej základným a iným právam požadovanú ochranu. Aj v tejto časti tak ústavný súd dospel k názoru o nedostatku právomoci na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu.

K časti sťažnosti namietajúcej rozsudok najvyššieho súdu z 27. apríla 2007 vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ-o-KS 51/2006 ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Ústavný súd na krajskom súde zistil, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 4. júla 2007. Sťažovateľka adresovala sťažnosť ústavnému súdu 23. júla 2008, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty. Ani zlý zdravotný stav sťažovateľky, na ktorý v súvislosti s oneskorenosťou podanej sťažnosti poukázala, nie je podľa zákona o ústavnom súde dôvodom na odpustenie zmeškania uvedenej lehoty. Ústavný súd k tomu navyše dodáva, že sťažovateľka musí byť v konaní pred ústavným súdom povinne zastúpená advokátom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde), preto zdravotné problémy nemožno vnímať ako objektívnu prekážku pre sťažovateľku pri realizácii úkonov spojených s podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorá by mohla zakladať akékoľvek úvahy o prípadnom odpustení zmeškania kogentne formulovanej dvojmesačnej lehoty. Ústavný súd tak v tejto časti predmetnú sťažnosť odmietol ako oneskorene podanú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu) už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2008